

Кі-чанг КВОН,
Надзвичайний і Повноважний Посол
Республіки Корея в Україні

КОРЕЙСЬКА ХВИЛЯ УСПІХУ

– Ваша Високоповажносте, дозвольте почати розмову з окреслення глобальних безпекових умов із позиції Сеула. Можна впевнено сказати, що Україна й Республіка Корея перебувають у нестабільному безпековому середовищі. Усе ж очевидно, що різні країни беруть на озброєння неоднакові підходи для розв'язання таких проблем. Якщо не помиляюся, поточна стратегія Вашої держави має назву «Північно-Східна Азія плюс спільнота відповідальності», Президент Мун Чже Ін запровадив її, коли вступив на посаду у 2017 році. Стратегію засновано на двох стовпах: миру й розквіту. Перший охоплює Платформу з миру й співпраці в Північно-Східній Азії, а другий розподіляється на Ініціативу нової південної політики та Ініціативу нової північної політики. Тобто йдеться про комплексну регіональну стратегію, поєднану з Євразійською ініціативою 2013 року. Чи могли б Ви детальніше розповісти про її сенс, цілі й інструменти? Які висновки й досвід у контексті здійснення цієї стратегії можуть бути корисними для України під час вибудовування відносин із сусідами?

– Із настанням епохи посилення зв'язків між євразійськими державами Республіка Корея взяла на себе роль країни-містка, що поєднує океани й континенти в межах національної стратегії розширення взаємодії та співпраці з країнами Південно-Східної Азії – зокрема й членами АСЕАН – і Північної Євразії, поміж яких є Росія, Україна й Центральна Азія. За допомогою цієї стратегії, її північного й південного вимірів, Республіка Корея прагне зробити внесок не лише в справу миру на Корейському півострові, а й злагоди та розквіту в Північно-Східній Азії та всій Євразії. Задля втілення цієї євразійської стратегії Республіка Корея реалізовує поточні й шукає нові проекти, які відповідають таким критеріям:

– стала співпраця із зазначеними вище країнами шляхом зміцнення взаємної довіри;

- узгодженість із політикою, яку ці держави провадять у сфері розвитку;
- співпраця через партнерство з урядами й приватними компаніями.

Наприклад, інвестиції корейської компанії «Posco International» обсягом 65 млн дол. у зерновий термінал у м. Миколаєві – це чудовий приклад сталої співпраці між Республікою Корея та Україною шляхом зміцнення довіри.

Поміж практичних висновків із цієї корейської ініціативи, які можуть бути корисними для України, я б виокремив такий: ваша держава теж може реалізовувати спільні проекти із сусідами за умови наявності спільних інтересів із ними.

– *Побутує думка, що Південна Корея відносно пізно почала діяльність на ниві культурної дипломатії. Попри це, у 1990-х роках популярність південнокорейської культури зростає до небачених висот у всьому світі. Це явище навіть здобуло власну назву: «халлю», або «корейська хвиля», й оновлену версію – «халлю 2.0», що розвивається пліч-о-пліч із технологіями Веб 2.0. Яку таємницю успіху приховує такий неймовірний злет корейської культурної дипломатії? Як Україні вдосконалити свою «м'яку» силу так само вдало, як це зробила Південна Корея?*

– Усесвітній успіх «халлю» не є творінням культурної дипломатії Південної Кореї. Зовсім навпаки: «халлю» завдячує своїм виникненням насамперед корейцям, які полюбляють стиль і розваги. Такі творчі напрями, як «K-pop», «K-movie» та «K-drama» активно розвивалися в межах корейської культурної індустрії – передусім завдяки таланту й ентузіазму її працівників. Саме так постала «корейська хвиля». «Халлю» завоювала прихильників у багатьох країнах, а корейський уряд популяризує цю концепцію за допомогою різноманітних заходів – наприклад, наше посольство організовує щорічний фестиваль кей-попу як складник публічної дипломатії Південної Кореї.

Для вдосконалення «м'якої» сили України, як на мене, важлива співпраця приватного й урядового секторів. Україна має неабиякий культурний потенціал і цінні людські ресурси в таких сферах, як мистецтво, медіа, лінгвістика, PR тощо. Роль українського уряду треба звести до підтримання діячів культури, щоби повністю розкрити їхній творчий потенціал, і розбудовування надійної платформи, через яку уряд зможе донести до світу сильні сторони України.

– *Торік в інтерв'ю онлайн-виданню «На часі» ваш попередник на посаді Посла Республіки Корея в Україні пан Лі Янг-Гу оцінив корейсько-українські відносини на «тверду трійку». Чи відбулися відтоді зміни на краще? Що можна зарахувати до досягнень, а що – до недоліків нашої двосторонньої співпраці?*

– Після того як мій попередник дав це інтерв'ю, компанія «Posco International» (також відома як «Daewoo International») встигла завершити роботи на зазначеному зерновому терміналі, а «GS Construction» закінчила будівництво двох сонячних електростанцій. Останніми роками українська економіка впевнено відновлюється, а отже, обсяг двосторонньої торгівлі зростає. Між іншим, Україна й Південна Корея тісно співпрацюють у боротьбі з COVID-19. 10 квітня президенти В. Зеленський і Мун Чже Ін телефоном обговорили спільні дії в цій царині. З огляду на це, як на мене, відносини між Україною та Кореєю можна оцінити на «четвірку». Якщо ж нам вдасться активізувати нашу економічну, торговельну й інвестиційну співпрацю, то оцінку можна буде підвищити до «відмінно».

– Південна Корея – це країна з орієнтованою на експорт економікою, і за цим показником вона наразі посідає п'яте місце у світі, поступаючись лише Китаю, США, Німеччині та Японії. Тут слід зауважити, що ваша країна посідає другу сходинку у світі за обсягом експортних кредитів, наданих компаніям для стимулювання експорту. В Україні цей напрям досі перебуває в зародковому стані через низку проблем, що, відповідно, заважає розвиткові торговельних відносин між нашими країнами й укладенню угоди про вільну торгівлю. Як би Ви порадили Україні розв'язати цю проблему?

– Насправді, я вже розмовляв із моїми українськими колегами на цю тему. Од самого початку свого економічного поступу Корея звела заохочувальні заходи в промисловості й експорті в єдине ціле під назвою «орієнтована на експорт промислової політика». Зваживши на невеликий внутрішній ринок і низьку купівельну спроможність населення, уряд звернув свій погляд на світові ринки й зробив стратегічний вибір на користь підтримки головних галузей промисловості й тих гравців, які врешті вийшли на глобальний рівень, як-от «Samsung», «LG», «Hyundai» та «KIA». Однак поміж моїх тутешніх друзів, яких цікавить ця тема, побутує думка, що така політика в Україні слугуватиме вузьким інтересам окремих осіб або призведе до конфлікту між бюрократичним апаратом і так званими олігархами. Тому, по-перше, слід відновити довіру громадян до уряду. По-друге, орієнтовану на експорт промислову політику може бути реалізовано лише за умови, що уряд має необхідні інструменти, зокрема достатній бюджетний потенціал, для підтримки деяких гравців у цільових галузях промисловості. І саме тому податкова система в Україні потребує перебудови для накопичення достатнього обсягу капіталу в руках уряду та його спрямування в ті сектори економіки, де він найбільше потрібен.

– Багато країн цікавляться українською аерокосмічною сферою, зокрема й Республіка Корея. У цьому контексті важливо згадати, що в жовтні 2019 року Верховна Рада України ухвалила довгоочікуваний законопроект № 1071, який надає приватним підприємцям право брати участь у космічній діяльності. Чи підживило це інтерес Південної Кореї у співпраці з Україною в цій галузі?

– Зважаючи на потенціал України в самостійному проектуванні й виробництві космічних ракет-носіїв, Республіка Корея цінує Україну як важливу партнерку в космічній сфері. Отож 2006 року наші держави уклали Угоду про співпрацю в галузі космічних технологій. Ба більше, корейський супутник «Arirang» було успішно запущено за допомогою ракети-носія, яку виготовила спільна україно-російсько-казахська компанія «Космотрас» у березні 2015 року. Тут же можна згадати чимало спільних проєктів Корейського інституту аерокосмічних досліджень і таких корейських підприємств, як «Nanhwа» і «Doosan». Серед них – розроблення ракет-носіїв із нашими українськими колегами з Південного машинобудівного заводу. Закон України № 1071, який дає право приватним компаніям брати участь в українській космічній індустрії, набув чинності. Очікують, що новий закон, можливо, привабить більше корейських компаній. Він також стане внеском у розширення співпраці між Кореєю та Україною у сфері космічних технологій.

– У минулому й донині широко обговорюють тему так званого дива на річці Хан, завдяки якому Південна Корея увійшла до переліку «чотирьох азійських тигрів» і продемонструвала високі темпи економічного зростання. Побічним наслідком цього процесу стало виникнення чеболів – великих промислових конгломератів у власності окремих сімей. В Україні їх інколи порівнюють із тутешніми олігархами, хоча слід зважати на значно більшу схильність власників чеболів інвестувати в бізнес-курси, тренінги, стартапи, НДДКР, організацію конкурсів і хакатонів. Приклад Південної Кореї доводить, що великий бізнес може стати благом для країни, проте поки це не стало дійсністю в Україні. Які б шляхи Ви запропонували для того, щоби наблизити великий бізнес до потреб малих і середніх підприємств, а також молодих підприємців?

– Південнокорейські чеболі почасти можна вважати наслідком промислової політики корейського уряду. Проте ці конгломерати зробили значний внесок до корейської економіки загалом, оскільки стали конкурентоздатнішими на закордонних ринках, ніж інші компанії. Вони вкладають чималі кошти на НДДКР для вироблення інноваційної продукції. Однак в умовах ринкового капіталізму, якщо уряд стоїть осторонь, може активізуватися економічний закон джунглів, який не дасть малому й середньому бізнесові вижити. Тому уряд Південної Кореї запровадив низку обмежень

на діяльність конгломератів, аби захистити малі й середні підприємства. Зокрема, чеболям заборонено займатися деякими видами ділової активності й розташовувати торговельні центри поблизу маленьких магазинів. Гадаю, що ці обмеження дуже важливі для розквіту як конгломератів, так і малих та середніх підприємств. Якщо Україна розгляне досвід Південної Кореї, то знайде корисні ідеї.

– *Минулого року корейська компанія «Posco Daewoo» придбала 75% акцій експортного зернового терміналу в Миколаєві й значно його розширила. Це єдиний із нещодавніх контрактів такого рівня чи зацікавленість корейського бізнесу в інвестуванні в Україну все-таки зростає?*

– Звісно ж, це не єдиний такий проєкт. Гарним прикладом є інвестиції компанії «GS Construction» обсягом у 24 млн дол., які зрештою привели до запуску сонячної електростанції на Закарпатті. У Києві також триває робота дослідницького центру компанії «Samsung Electronics». Це ще один приклад взаємовигідних інвестицій, де корейський виробник смартфонів отримує користь од великої кількості висококваліфікованих українських ІТ-фахівців із конкурентоспроможною вартістю праці, а український ринок праці запобігає «відтоку мізків».

– *Концепція «smart city» набуває дедалі більшої популярності в Україні. Як відомо, південнокорейські компанії були зацікавлені в участі у відповідних інфраструктурних проєктах – зокрема, будівництві інноваційного технопарку на Трухановому острові. Чи вдалося розпочати втілення цього задуму?*

– Маючи багатий досвід у розбудові «розумних міст» за допомогою новітніх досягнень інформаційно-комунікативних технологій, Республіка Корея зацікавлена в реалізації таких спільних проєктів в Україні. Міська адміністрація Сеула обговорює план побудови «розумного міста» в Києві ще з 2016 року. У грудні 2018-го Сеул провів «Seoul-Ukraine Smart City Forum» в українській столиці, де деякі детальні ділові пропозиції було надано до розгляду Київській міській державній адміністрації. Як мені відомо, думки Сеула й Києва щодо методів та умов фінансування цього проєкту різняться. Маю надію, що невдовзі вдасться досягти згоди із цього питання й що проєкт «розумного міста» буде успішно запущено в Києві й інших містах України.